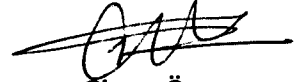

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. **18.10.2023**

Gizem Özcan

Muğla Milletvekili

Cumartesi Anneleri, 27 Mayıs 1995'ten bu yana her cumartesi günü İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan Galatasaray Meydanı'nda oturma eylemleri düzenleyerek gözaltında kaybolan yakınlarını arama mücadelesi veriyor.

699 hafta boyunca Galatasaray'da yapılan basın açıklamaları 25 Ağustos 2018 tarihindeki 700. hafta buluşmasında polis şiddeti ile engellendi. Galatasaray Meydanı demir ve beton bariyerlerle, silahlı polislerle Cumartesi Anneleri'ne ve halka kapatıldı.

Bu yasaklamanın evrensel hukuka, Anayasa'ya ve ilgili yasalara aykırı olduğu gerekçesiyle Cumartesi Anneleri'nden Maside Ocak Kışlakçı Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. AYM 2019/21721 başvuru numaralı dosyaya istinaden, 16/11/2022 tarihli kararında "...Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir" diyerek Cumartesi Anneleri'ne yapılan müdahaleleri hukuka aykırı buldu.

AYM'nin yine İHD İstanbul Şube Başkanı ve Cumartesi İnsanı Gülseren Yoleri'nin 2020/7092 numaralı başvurusuna istinaden, 29/3/2023 tarihli kararında, "Somut olayda, gerçekleştirilmek istenen etkinliğin yaklaşık yirmi dört yıl boyunca belirli zaman ve yerde yapılması nedeniyle idarenin yapılması planlanan etkinlikten önceden bilgisi bulunduğu buna karsın etkinliği otomatik olarak yasaklama yoluna gittiği tespit edilmiştir. Buna göre somut olayda, bildirimin amacının anılan hakkın etkin bir şekilde kullanılması için yetkililere makul ve uygun tedbir alma imkânı sağlamak olduğunun idarece gözetilmediği değerlendirilmiştir. Ayrıca yasaklama kararında; kamu düzeninin bozulması veya bozulma tehlikesi olması ya da başkalarının haklarının korunması gerekliliği gibi zorlayıcı şartların ortaya konulmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca kaybolan kişilerin bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması amacına yönelik oturma eylemi ve basın açıklaması yapmak istenilmesinin demokratik bir toplumda saygı ile karşılanması gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Bu kararlar üzerine Cumartesi Anneleri, İstanbul Valiliği'ne, Beyoğlu Kaymakamlığı'na ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne başvurdu. Anayasa Mahkemesi kararının gereği olarak Galatasaray'daki toplanma ve basın açıklaması yapma özgürlüğünü kullanabilmek için 8 Nisan 2023 tarihinde Galatasaray'da basın açıklaması yapmak isterken kolluk gözaltı yaptı.

Bu gözaltı işleminin sonrasında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturma 22 Mayıs 2023 tarihinde sonuçlandı. 2023/1027/25 soruşturma nolu, 2023/72971 sayılı kararı ile Başsavcılık, "Suçun unsurları oluşmamıştır" diyerek "Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar" verdi.

AYM Kararına ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Kovuşturmaya yer Olmadığına Dair Karar'ına rağmen, Beyoğlu Kaymakamlığı "...Anayasa maddesi hükmü ile 2911 sayılı Kanun ve 5442 sayılı Kanunun ilgili maddeleri gereğince yapılacak etkinlik kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, kişi güvenliğinin sağlanması, kişilerin çalışma ve seyahat hürriyetlerinin korunması amacıyla yasaklanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir" (örn: 16/6/2023 tarihli, E-34255955 -81381-2023061619094507063 sayılı karar ve 30/6/2023 tarihli 34255955 17381 2023/734 sayılı karar) diyerek, Cumartesi Anneleri'nin eylemlerine izin vermemektedir.

Cumartesi Anneleri'nin 8 Nisan 2023 tarihinden bu yana her Cumartesi günü yaptığı eylemlere kolluk müdahale etmekte, kelepçelenerek gözaltına alınmaktalar.

Bu bağlamda;

- 1) AYM ve Savcılık kararlarına rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı'nın uyguladığı yasak için kamuoyundan gizlenen yazılı veya sözlü bir talimat var mıdır?
- 2) Kamu gücünü kullanan tüm aktörler, kesin ve bağlayıcı nitelikteki Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorunda iken, İstanbul Valiliği, Beyoğlu Kaymakamlığı ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün, konu Cumartesi Anneleri olunca, Anayasa Mahkemesi'nin kararlarına uymamasının nedeni nedir?
- 3) 968. Haftada basına yansıyan görüntülerden de anlaşılacağı üzere ortada bir direnme yokken savunmasız insanlara acı çektirmek üzere 6 kelepçe üst üste takarak, çılgık çılgıca gözaltına alınmaları işkence değil midir?
- 4) Cumartesi Anneleri'nin gözaltı sonrası emniyette verdikleri ifadelerinde kötü muamele, hakaret ve işkence iddiasında bulundukları kolluk mensupları hakkında bugüne kadar herhangi bir araştırma, soruşturma başlatılmış mıdır?